

Nyhetsbrev

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSams medlemsorganisationer och andra intresserade. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis.

En spännande och fullmatad höst framför oss

Efter en, på flera sätt annorlunda sommar är vi åter i arbete, för många av oss fortsatt på distans. eSam har en ny verksamhetsplan framför oss med många spännande aktiviteter. I somras noterade jag särskilt två händelser som påverkar vårt arbete: dels regeringens uppdrag om att öka individens insyn och kontroll över data om sig själv inom offentlig förvaltning, dels EU-domstolens dom i målet Schrems II. Den första frågan har eSam arbetat aktivt med för att utveckla och går hos oss under namnet Mina Data. Nu har Infrastrukturdepartementet fångat upp detta och gett fyra myndigheter ett uppdrag i frågan. Vi ser med tillförsikt fram emot resultatet som blir ett välkommet stöd i fortsatta digitaliseringsarbeten.

Schrems II-domen är mer komplicerad då den adderar ytterligare skärpt allvar i den s.k molnfrågan som eSam arbetat med i flera år. eSams utgångspunkt har varit OSL, medan EU-domstolens dom handlar om EU-stadgan och GDPR-lagstiftningen. Domen får sannolikt långtgående konsekvenser, även om eSams tidigare arbeten redan har grundat för en medvetenhet kring problematiken runt offentlig sektors användande av molntjänster. Om dessa båda frågor och en del annat kan du läsa om i månadens nyhetsbrev. Trevlig läsning!

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Leverantörer möter it-chefer](#)

[EU-domstolens dom i målet Schrems II](#)

[Nytt - allmänna villkor för it-konsulter](#)

[Mina data – en personcentrerad informationshantering](#)

[Nytt om namn](#)

[Kalendarium](#)

Leverantörer möter it-chefer

Den 31 augusti arrangerade eSam ett digitalt samtal mellan offentlig sektor och inbjudna it-leverantörer. Mötets syfte var en ökad dialog för att stärka digitaliseringsarbetet i det offentliga Sverige. Deltagarna fick möta it-chefer från fem myndigheter som beskrev sina förutsättningar och verksamhet. Deras budskap var tydligt: Erbjud oss tjänster och produkter som utvecklas i takt med hur regelverken förändras och bistå oss med konstruktiva lösningar utifrån en förståelse om hur våra förutsättningar ser ut.

Att behoven och kraven på digitalisering av offentlig sektor kvarstår råder det inget tvivel om, något som eSams vice ordförande Mikael Ribbenvik poängterade.

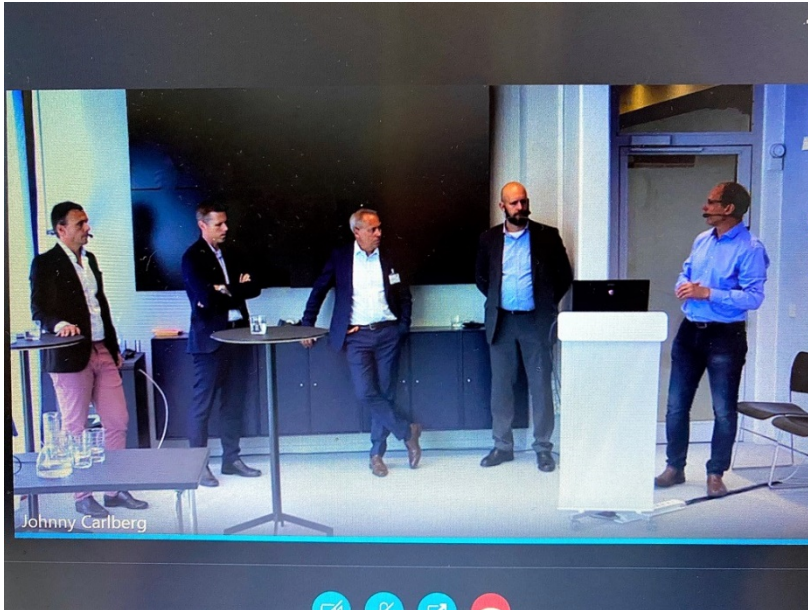
-Inte minst har pandemin visat på det stora behovet av digitalisering, och vi måste fortsätta på den inslagna vägen utan att tappa fart, poängterade Mikael i sitt inledningsanförande. Behoven av säkra, effektiva och lagenliga molntjänster återkom också i beskrivningarna från de fem it-cheferna **Peder Sjölander** Skatteverket, **Johan Acharius** Kronofogdemyndigheten, **Bengt Blomberg** Pensionsmyndigheten, **Johan Gabrielsson** Arbetsförmedlingen samt **Nader Svärd** Tillväxtverket. Inte minst EU-domstolens dom i Schrems II-målet visar hur stor påverkan lagstiftningen har på it-lösningar och tjänster hos offentliga aktörer. Strategen **Daniel Melin** från Skatteverket gav en sammanfattning av domens betydelse och innebörd.

Peder Sjölander konstaterade att konsekvenserna av Schrems-målet är en mycket stor fråga för Skatteverket och våra leverantörer.

Efter it-chefernas presentationer gavs möjlighet för leverantörerna att ställa frågor eller kommentera. It-cheferna fick bland annat svara på om de trodde att pågående arbeten kunde skapa nya möjligheter till t.ex. minskat beroende och en bredare marknad, om myndigheterna kunde samverka för att utgöra en samtalspart för leverantörer kring kravbeskrivningar och om möjligheterna med open source-lösningar.

Vi vill se mötet som ett steg i att öka dialogen mellan offentlig sektor och it-leverantörer, säger moderatorn **Gabor Sebastiani** från Arbetsförmedlingen. Offentlig sektor behöver en proaktiv leverantörsmarknad som kan hjälpa oss om vi ska lyckas med digitaliseringen.

Nader Svärd, Johan Gabrielsson, Bengt Blomberg, Johan Acharius och Daniel Melin i det digitala samtalet.

EU-domstolens dom i målet ”Schrems II”

I juli kom domen från EU-domstolen, i målet **C-311/18 Schrems II**. Det handlade om ifall Facebook Irland kan föra över EU-medborgares personuppgifter till Facebook USA, trots att Facebook har vetskap om att amerikanska underrättelsemyndigheter sannolikt kommer att samla in och bearbeta den informationen.

EU-domstolen dömde att avtalet *Privacy Shield* mellan EU-kommissionen och USA, skulle anses ogiltigt med omedelbar verkan eftersom avtalet stred mot GDPR och tre artiklar i EU-stadgan. Detta innebär att de drygt 5000 företag som enbart använder *Privacy Shield*, står utan rättslig grund för personuppgiftsbehandling av EU-medborgares personuppgifter.

Vidare dömde EU-domstolen att de så kallade Standardavtalsklausulerna fortsatt kan användas som avtal för överföring av personuppgifter till länder utanför EU/EES.

- Dock måste den personuppgiftsansvarige göra en egen analys av mottagarlandets lagstiftning på underrättelseområdet för att säkerställa att en sådan lagstiftning inte bryter mot Standardavtalsklausulerna. Detta gäller både för pågående och planerade överföringar av personuppgifter, berättar **Daniel Melin**, strateg på Skatteverket.

I det fall en svensk myndighet överför personuppgifter med stöd av *Privacy Shield*, är detta sedan 16:e juli en olaglig överföring. Om Standardavtalsklausulerna används, måste myndigheten göra en analys för respektive land där personuppgiftsbehandling kommer ske. I fallet med USA, är analysen till stor del gjord av EU-domstolen i och med att *Privacy Shield* inte levde upp till kraven i GDPR och EU-stadgan. Detta innebär att det i dagsläget är synnerligen svårt att anlita amerikanska företag för personuppgiftsbehandling, oaktat var i världen personuppgiftsbehandlingen sker.

eSam kommer att arbeta vidare med konsekvenserna av domen under hösten. Vid ev frågor, kontakta [Johan Bålman](#) eller [Johnny Carlberg](#) på eSams kansli.

Nytt - allmänna villkor för it-konsulter

eSams [allmänna villkor för it-konsulttjänster](#) är nu beslutade av eSams styrgrupp. Villkoren är en del av eSams arbete med att stödja sina medlemmar och offentlig sektor på it-avtalsområdet.

Villkoren är tänkt att användas vid upphandling och kontraktering av it-konsulttjänster, både avseende resurskonsulter och uppdragskonsulter. De kan utgöra bilaga till ett fristående avtal eller ett ramavtal som myndigheten ingår. Avtalsregleringarna är anpassade för offentlig förvaltning och en situation där myndigheten är kund och köper it-konsulttjänster. Ambitionen har varit att skriva ett enkelt och rimligt balanserat villkor för tillmötesgå behovet hos eSams myndigheter. Vi bedömer att gemensamma villkor också ökar tydligheten gentemot leverantörer – avtalsvillkoren blir kända och återkommande och dessutom mer kundvänliga än de som tillhandahålls av leverantörerna.

Dokumentet ingår i ett större arbete inom it-avtalsområdet. [Vägledningen it-avtal](#) beslutades av eSams styrgrupp i juni. Efter arbetet med villkor för it-konsulttjänster, fortsätter vi med fler områden, t.ex it-drifttjänster.

Mina data – En personcentrerad informationshantering

Under en lång period har eSams sakområdesgrupp för arkitektur arbetat med situationer där privatpersoner hanterar sin egen information digitalt och innebörden av det i gränssnittet mot offentliga organisationer. Rapporten [Mina Data – En personcentrerad informationshantering](#) publicerades i december 2019 och beskriver behov, utmaningar och ett koncept för personcentrerad informationshantering, där också Datainspektionen bidragit med synpunkter.

Under våren 2019 inleddes ett samarbete med en entreprenör för att undersöka möjligheterna att gå rakt på sak och ta fram en prototyp för hur konceptet skulle kunna fungera i en färdig lösning. Samarbetet har resulterat i en beskrivning över vilka tjänster som kan ingå i en sådan prototyp med ambitionen att ansöka hos Vinnova inom utlysningssområdet Civic tech. Tanken är ett genomförande under hösten 2020. Vi har också tittat på konkreta lösningar i Norges förvaltningsgemensamma plattform AlltIn och användningen av My Data i Finland, för att hämta inspiration.

Arbetsförmedlingen, E-hälsomyndigheten, DIGG och Skatteverket har under sommaren som gått, fått i uppdrag från Regeringen att möjliggöra lösningar för den enskilde att få mer kontroll och insyn av data som myndigheter har om individen. Uppdraget omfattar dels omvärldsbevakning, dels att ta fram ett koncepttest som visar hur individens möjligheter till insyn och kontroll över de data som finns om individen hos offentlig sektor (och i förlängningen privat sektor), kan öka.

eSam har haft en pådrivande roll vad gäller personcentrerad informationshantering och välkomnar regeringsuppdraget. Det får konsekvenser för våra egna planerade aktiviteter då uppdragets omfattning motsvarar det som planerats inom eSam. För att undvika dubbelarbetet kommer därför inga aktiviteter att ske tillsvidare och arbetsgruppen inom eSam står till uppdragets förfogande för att bidra med erfarenheter och material som tagits fram under en lång tid.

Den juridiska expertgruppen inom eSam, kommer att vidareutveckla och förtydliga det juridiska konceptet för *Eget utrymme*. *Eget utrymme* är ett sätt att lösa situationer där privatpersoner och företag har möjlighet att hantera sin information inne i tjänster hos offentliga organisationer, **innan** de ankommer myndigheten och blir allmän handling. Detta är **ett** sätt att utforma lösningar för att hantera Mina data.

Nytt om namn

I **sakområdesgrupp arkitektur** finns flera nya namn: Marcus Albinsson SIDA, Mats Berggren Riksarkivet, Jorge Lejervik Försäkringskassan och Henrik Lejervik för Skolverket.

Kalendarium - möten

- 14 sep beredningsgrupp Utvecklingsforum
- 15 sep expertgrupp säkerhet
- 16 sep Samordningsgruppen
- 22 sep Samordningsgruppen
- 29 sep Styrgruppen

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).